

**ДОКЛАД ЗА ПОСЕЩЕНИЕТО НА НАЦИОНАЛНИЯ ПРЕВАНТИВЕН
МЕХАНИЗЪМ В ДОМ ЗА ВЪЗРАСТНИ ХОРА С УМСТВЕНА
ИЗОСТАНАЛОСТ – ГР. БАНЯ, ОБЩИНА КАРЛОВО
(09.01.2018 г.)**

Във връзка с функциите на Национален превантивен механизъм (НПМ), които изпълнява омбудсманът на Република България, екип на институцията в състав: Ивелина Велкова и Стефания Бетова извърши проверка в Дом за възрастни хора с умствена изостаналост (ДВХУИ) – гр. Баня, община Карлово.

Това е последваща проверка на НПМ в специализираната институция. Препоръката при предишното посещение на екипа е да се предприемат действия по деинституционализация на дома, като се ангажират конкретни действия и срокове за изпълнението им. Становището на Министерство на труда и социалната политика, изпратено до омбудсмана с изх. № 92-341/09.07.2013г. е, че този въпрос ще бъде решен с Националната стратегия за дългосрочна грижа. В Аналитичен доклад на социалните услуги държавно делегирана дейност за пълнолетни лица към 31 май 2017г. на Агенцията за социално подпомагане, по отношение на Дом за възрастни хора с умствена изостаналост – гр. Баня, община Карлово е направено предложение да се намали поетапно капацитетът, като първа стъпка в тази посока е преустановяване на настаняването в институцията. Въпреки това през 2017г. са настанени 8 нови потребители, и то изведени от семейна среда. Многократно НПМ е заявявал, че настаняването на деца и лица в институции пряко нарушава техните права. Настаняването на лице от семейна среда в институция е крайна мярка за закрила. Основната препоръка на НПМ е дирекциите „Социално подпомагане“ към Агенция за социално подпомагане да преустановят настаняването на лица в резидентни социални услуги от стар тип и да се ускори процесът на изграждане на нови социални резидентни услуги и на услуги в общността.

Към момента на проверката, домът е с капацитет 120 места, от които са заети 117. От настанените мъже и жени, поставените под пълно запрещение потребители са 35, с настойник - директорът на дома, 24 потребители са под ограничено запрещение, като също техен попечител е директорът. 28 души са дееспособни, а на 30 настойници и попечители са техни близки и роднини. През 2017г. са реинтегрирани 2 души, а други 2 са преместени в социална услуга в общността (Защитено жилище).

ДВХУИ – гр. Баня е разположен в 4 сгради, от които една административна и три жилищни блока. Всички сгради са с приземен етаж. Подовата настилка е с теракот, прозорците и вратите са с алуминиева дограма. Броят на настанените потребители в едно спално помещение е 2 - 3 лица. Във всеки жилищен блок има по 1 баня с душове и 1 санитарно помещение. Екипът на НПМ отчита, че броят на санитарните възли е твърде малък и не е съобразен с броя на потребителите. На места се забелязва влага и мухъл в спалните и в санитарните помещения.

Дворът е 10 декара, като са обособени кътове за отдих. Изградени са рампи за достъп на трудно подвижни лица до жилищните блокове, но няма достъпна среда към помещенията, разположени на приземни етажи. Отоплението е с локално парно. Домът разполага със собствен транспорт – автобус и две леки коли.

Храната за потребителите се доставя от кетъринг фирма. От предоставените на екипа на НПМ менюта може да се направи извод, че предлаганата храна е разнообразна и отговаря на изискванията на чл. 41, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за социалното подпомагане. Храненето на потребителите се осъществява в две столови, на една смяна.

Съгласно утвърденото длъжностно разписание, числеността на персонала е 71 работни места, разпределени по длъжности, като специализираният състав се състои от: 1 директор, 1 старша медицинска сестра, 7 медицински сестри, 1 психолог, 3 специалисти и 1 сътрудник социални дейности, кинезитерапевт на 0,5 щат, 6 трудотерапевти. С оглед спецификата на работа с хора с увреждания и необходимостта от повишаване на квалификацията на служителите се провеждат обучения за персонала.

Медицинското обслужване се осъществява по график, като е осигурена 24-часова медицинска грижа. Редовно потребителите се консултират с психиатър и невролог. Потребителите са включени в пациентската листа на личен лекар от гр. Баня и стоматолог в гр. Пловдив. Профилактичните прегледи на настанените се извършват веднъж годишно от личния лекар. Разработени са индивидуални планове за здравни грижи. Настанените лица имат амбулаторни картони и здравно осигурителни книжки. Специализираната институция разполага със спешен и манипулационен шкаф. Стоматологично лечение се провежда по график всеки четвъртък и обхваща всички потребители.

Ежегодно се изработват планове за социална работа, за обучителните, занимателните и трудотерапевтичните дейности с потребителите. Обособени са 7 групи по трудотерапия – цветарство; изобразителна дейност; конструктивна дейност; социален и природен свят; битов труд; музика; образователна дейност.

НАЦИОНАЛНИЯТ ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ ПРЕПОРЪЧВА:

1. На изпълнителния директор на Агенция за социално подпомагане:

1.1 Да се предостави на омбудсмана план за намаляване на капацитета на Дом за възрастни хора с умствена изостаналост – гр. Баня, община Карлово.

2. На кмета на община Карлово:

2.1 Да се изградят на съоръжения за достъп на трудно подвижни лица към приземните етажи на жилищните блокове в Дом за възрастни хора с умствена изостаналост – гр. Баня.

2.2 Да се извърши освежителен ремонт на санитарните и спалните помещения.

2.3 Да се предприемат мерки за изпълнение разпоредбите на чл. 40е от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане, по отношение осигуряването на достатъчно на брой санитарни помещения спрямо капацитета на специализираната институция.

ДИМИТЪР БОНГАЛОВ

**ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
„НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН
МАХАНИЗЪМ И ОСНОВНИ ПРАВА
И СВОБОДИ НА ЧОВЕКА“**